

Advies betreffende de toegekende bemestingsklassen in het gewestelijk RUP 'Zwin en zwinbosjes' in uitvoering van het Mestdecreet

Nummer:	INBO.A.2013.78
Datum advisering:	14 augustus 2013
Auteur(s):	Lieve Vriens
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 8 augustus 2013
Geadresseerden:	Vlaamse Landmaatschappij T.a.v. Dorothy De Winne Afdeling Mestbank Dienst Dataverwerking en -Analyse Gulden Vlieslaan 72 1060 Brussel Dorothy.DeWinne@vlm.be
Cc:	Vlaamse Landmaatschappij Sabine De Mulder (Sabine.DeMulder@vlm.be)

AANLEIDING

In uitvoering van het Mestdecreet, bepaalt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor ieder perceel in landbouwgebruik een bemestingsregime. Dit regime is onder meer afhankelijk van de ruimtelijke bestemming, vastgesteld door het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Daarnaast wordt voor het bemestingsregime rekening gehouden met de ligging in kwetsbaar gebied. Het volledige grondgebied van Vlaanderen valt hieronder, door de aanduiding als 'kwetsbare zone water'.

Door vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Zwin en zwinbosjes', wijzigen 2 percelen van een landbouwbestemming naar een groene bestemming. Het bemestingsregime van de betrokken percelen wordt bijgevolg herbekeken.

De Vlaamse Landmaatschappij heeft in het kader van het gewestelijk RUP nieuwe bemestingsklassen aan de landbouwpercelen toegekend.

VRAAGSTELLING

Zijn de door de VLM toegekende bemestingsklassen aan de landbouwpercelen uit het RUP 'Zwin en zwinbosjes' in overeenstemming met de meest recente gegevens van de Biologische Waarderingskaart (BWK)?

TOELICHTING

1. Algemeen

Elke vorm van bemesting is uitgesloten in groene ruimtelijke bestemmingen. Onder bepaalde voorwaarden is een versoepeling van het bemestingsverbod mogelijk voor percelen in landbouwgebruik¹. Dit is afhankelijk van de toegekende bemestingsklasse, die afgeleid wordt uit de BWK-typologie van het betrokken perceel.

Voor vier groepen van BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, is een bepaald bemestingsregime van toepassing volgens artikel 3 van het Mestdecreet. Deze groepen zijn:

- niet-intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGN;
- potentieel belangrijke graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGO;
- akkers, vertaald naar bemestingsklasse GGO.

De BWK-karteringseenheden per groep worden opgesomd in bijlage 2. De bemestingsregimes die horen bij elke groep, worden besproken in bijlage 3.

2. Controle van de percelen

Voor de controle van de toegekende bemestingsklassen wordt rekening gehouden met volgende gegevens:

- Voorkomende BWK-karteringseenheden in de betrokken percelen in de eerste, tweede, derde en vierde eenheid op de Biologische Waarderingskaart versie 2.2 (De Saeger *et al.*, 2010).
- Het bemestingsregime per BWK-karteringseenheid volgens Vriens *et al.* (2011).
- Aanduiding als faunistisch belangrijk gebied (De Knijf *et al.*, 2010).

Voor de controle leverde de VLM een GIS-shapefile aan met de toegekende categorieën per perceel uit het RUP 'Zwin en zwinbosjes'.

Via luchtfoto-interpretatie werd bekeken in hoeverre de landbouwpercelen ruimtelijk overeenstemmen met de percelen van de BWK en of de gegevens van de Biologische Waarderingskaart mogelijk achterhaald zijn.

De BWK-typologie van het perceel met OBJECTID_1 nummer 7 (akker in 2005) stemt niet overeen met het beeld op de luchtfoto van 2012 (grasland). Het graslandkarakter wordt bevestigd door de landbouwaangifte als tijdelijk grasland in 2012. De door de VLM voorgestelde bemestingsklasse GGO is hiermee in overeenstemming.

¹ Voor percelen die niet in landbouwgebruik zijn, zoals struweel, bos, ruigte, ... geldt steeds een algemeen mestverbod in groene ruimtelijke bestemmingen.

De BWK-typologie van het perceel met OBJECTID_1 nummer 12 (akker in 2002) stemt overeen met het beeld op de luchtfoto van 2012.

Bijgevolg gaat het INBO akkoord met de voorgestelde bemestingsklassen. Dit wordt aangegeven in de attribuentabel van de aangeleverde GIS-shapefile ('ok' in de kolom 'OPM_INBO').

CONCLUSIE

Het INBO heeft een opmerking bij het perceel met OBJECTID_1 nummer 7, maar gaat akkoord met de voor de 2 percelen voorgestelde bemestingsklassen (zie GIS shape-file met aangepaste attribuentabel in bijlage 1).

REFERENTIES

De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & D. Paelinckx (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand) . Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010 (INBO.R.2010.31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Saeger S., Ameeuw G., Berten B., Bosch H., Brichau I., De Knijf G., Demolder H., Erens G., Guelinckx R., Oosterlynck P., Rombouts K., Scheldeman K., T'Jollyn F., Van Hove M., Van Ormelingen J., Vriens L., Zwaenepoel A., Van Dam G., Verheirstraeten M., Wils C., Paelinckx D. (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2.2. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2010.36. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1, Brussel.

BIJLAGEN

Bijlage 1: GIS-shape file (INBO.A.2013.78_bijlage1.zip) met aanduiding van 'ok' in de kolom 'Opm_INBO' (enkel digitaal beschikbaar).

Bijlage 2: BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, gegroepeerd volgens het bemestingsregime zoals voorzien in artikel 3 van het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Niet-intensieve graslanden:

- halfnatuurlijke graslanden: ha, hc, hd, hf, hk, hm, hn, hu (49° van art. 2, 60° van art. 3)
- De graslanden hp*, hpr*, hpr+da, hr (51° van art. 2, 62° van art. 3)
- De graslanden hpr*+da (52° van art. 2, 63° van art. 3)
- De graslanden hpr* met elementen van mr,mc, hu, hc (53° van art. 2, 64° van art. 3)

Potentieel belangrijke graslanden (50° van art.2, 61° van art. 3):

- Hp+k(.): cultuurgraslanden met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras-, of waterrijke sfeer, bv. hp+mr, hp+kn, hp+hc, hp+k(ae), hp+k(hc), hp+k(mr). Deze lijst is niet limitatief, eender welk complex met dergelijke waardevolle vegetaties wordt als potentieel belangrijk grasland beschouwd.
- Hp+fauna: overdruk faunistisch belangrijke gebieden
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (hpriv)
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf

Intensieve graslanden:

- Grasland dat niet valt onder een van bovenstaande groepen (56° van art.2, 66° van art. 3)
- Hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- Hx: zeer soortenarm, vaak tijdelijk cultuurgrasland.

Akkers:

Landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- of tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt (67° van art. 3)

Bijlage 3: Te onderscheiden bemestingsregimes volgens het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Algemeen mestverbod: meststoffen mogen enkel opgebracht worden op landbouwgronden en mogen niet geloosd of gestort worden in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond zijn. Uitzonderingen zijn voorzien voor parken en tuinen en bij aanplanten van bomen. In de waterwingebieden type 1 geldt echter een absoluut bemestingsverbod.

Mestbeperking 'niet intensieve graslanden' (GGN): wanneer niet intensieve graslanden in landbouwgebruik zijn, is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. Deze mestbeperking is juridisch enkel voorzien voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurresevaten, uitgezonderd de huiskavels daarbinnen.

Mestbeperking 'Potentieel belangrijke graslanden' (GGI): voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurresevaten is voor deze graslanden een bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij (na)begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. In afwachting van de natuurrichtplannen, kan een supplementaire bemesting van 100 kg stikstof uit chemische meststoffen per ha per jaar toegestaan worden, op voorwaarde dat daarvoor een beheersovereenkomst wordt afgesloten.

Mestbeperking 'langs waterlopen': Het opbrengen van mest is verboden op stroken gelegen binnen een afstand van 10 m landinwaarts gemeten vanaf de bovenste rand van een waterloop gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en van 5 m in de overige gevallen. Deze regel wordt niet via de BWK geïmplementeerd, omdat deze geen informatie bevat over het overgrote deel van de waterlopen.

Intensieve graslanden en akkers (GGO): Hier kan ontheffing van de bemestingsbeperking verkregen worden indien het in 2008 aangegeven was als intensief grasland of akker ofwel zo aangegeven was als in het jaar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan waarin het een groene bestemming kreeg.